

ANAYASA MAHKEMESİ'NİN 3 OHAL DÜZENLEMESİNİ İPTAL ETMESİYLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME

Türkiye, OHAL'in üzerinden iki sene geçmesine rağmen normalleşme ve demokratikleşme sürecine girememiştir. Aksine iktidar ülkeyi OHAL anlayışı ile yönetmekte ısrar etmektedir. Bu ortamda Yüksek Mahkemenin, olağanüstü hâl döneminde çıkarılan üç düzenlemeyi temel haklar ve demokratik toplumun gereklilikleri açısından anayasaya aykırı bulması önemlidir. Anayasa Mahkemesinin bu kararını memnuniyetle karşılıyoruz.

Kararlar ile polise sanal takip yetkisi verilmesi, terör örgütleriyle iltisaklı veya irtibatlı olduğu iddia edilen medya kuruluşlarının lisans başvurularının otomatik olarak reddedilmesi ve işe alınacak sözleşmeli personel hakkında güvenlik soruşturması yapılmasını öngören düzenlemeler iptal edilmiştir.

Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen hükümlerden ilki, polise verilen sanal takip yetkisidir. Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'na eklenen düzenleme ile polise, sanal ortamda işlenen suçlarda internet abonelerine ait kimlik bilgilerine ulaşma, sanal ortamda araştırma yapma yetkisi verilmiştir. Demokratik bir hukuk devletinde; sanal ortamda işlenen suçlar da dâhil olmak üzere soruşturmayı başlatma ve soruşturma işlemlerini yapma yetkisi polisin değil, CMK gereğince Cumhuriyet Savcısındır. Anayasa Mahkemesi polise verilen bu geniş yetkiyi, zorunlu bir toplumsal ihtiyaca karşılık gelmediği, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve kişisel verilerin korunması hakkına aykırı olduğu gerekçesiyle iptal etmiştir.

Mahkeme ayrıca, ortakları ile yönetim kurulu başkan ve üyelerinin terör örgütlerince iltisaklı veya irtibatlı olduğu Millî İstihbarat Teşkilâtı veya Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen medya hizmet sağlayıcı kuruluşlarının lisans başvurularının RTÜK tarafından otomatik olarak reddedilmesini öngören kuralı anayasaya aykırı bulmuştur. Anayasa Mahkemesi, söz konusu kuralı; olası keyfilikleri önleyecek yasal güvenceleri içermemesi ve başvuruları değerlendiren idare ile işlemleri denetleyecek mahkemelere takdir yetkisi verilmemesi neticesinde ifade ve basın özgürlüklerini orantısız olarak sınırlandırdığı gerekçesiyle iptal etmiştir.

Mahkeme son olarak, kamu iktisadi teşebbüslerine sözleşmeli olarak işe alınacak personel hakkında güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması yapılmasına yönelik kanun hükmünü iptal etmiştir. Demokratik bir toplumda kişisel verilere ilişkin kanuni düzenlemeler, güvenlik soruşturmasına ve arşiv araştırmasına konu edilecek bilgi ve belgelerin niteliği, kullanım alanları, saklanma şartları ve bu yetkinin kötüye kullanımını önlemeye yönelik tedbirler ayrıntılı olarak düzenlenmelidir. Bu kapsamda Anayasa Mahkemesi söz konusu hükmü, kişisel verilerin keyfi olarak işlenmesinin sınırlarını açıkça çizmediği ve olası kötüye kullanmalara karşı yeterli güvence sağlamadığı gerekçesiyle iptal etmiştir.

Anayasal bir devlette, olağanüstü dönemlerde dahi keyfi bir yönetime izin verilmez. Hiçbir kimse veya organ, kaynağını Anayasadan almayan bir yetkiyi kullanamaz. Temel hak ve özgürlükler sadece olağanüstü halin gerektirdiği durumlarda ve ölçülü olarak kısıtlanabilir. Maalesef Türkiye’de olağanüstü halin kaldırılmasının üzerinden iki yıl geçmesine rağmen normalleşme süreci yaşanmamış, aksine olağanüstü halden kalan kurallara yenileri eklenmiştir.

Unutulmamalıdır ki, normalleşme süreci ancak anayasaya sadakatle; mahkemelerin ve yüksek mahkemelerin anayasanın üstünlüğüne sahip çıkması ile gerçekleşebilir. DEVA Partisi olarak, iktidarın anayasasızlaştırma ve hukuksuzlaştırma politikasına karşı, Anayasa Mahkemesinin hukukun üstünlüğünü ve temel hak ve özgürlükleri koruma görevi çerçevesinde verdiği bu kararları memnuniyetle karşılıyor, bu görevi bundan sonra da layıkıyla yerine getireceğini umut ediyoruz.

